

Linköpings kommun

kommun@linkoping.se

barnochungdomsnamnden@linkoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bäckskolan
i Linköpings kommun

2016-06-14

2 (10)

Dnr 43-2015:8958

Tillsyn i Bäckskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Linköpings kommun under våren 2016. Bäckskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 och den 14 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Av skolans egen redovisning nådde 63 procent av eleverna i årskurs 3 våren 2015 kunskapskravet i svenska som andraspråk. Motsvarande andel för svenska var 100 procent och för matematik 61 procent. I naturorienterande och samhällsorienterande ämnen bedömdes samtliga elever ha godtagbara kunskaper.

På de nationella proven i matematik i årskurs 3 nådde mellan 33,3 och 92,3 procent av eleverna kravnivån för de olika delproven. I svenska som andraspråk varierar motsvarande procentandel mellan 56,4 och 92,3.

Av nationell statistik för våren 2015 framgår att den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6 i alla ämnen förutom svenska som andraspråk, låg under rikets. De högsta betygspoängen hade idrott och hälsa (12,6), bild (12,4) samt hem- och konsumentkunskap (12,3); lägst hade matematik (7,7), modersmål (8,4) historia (8,6) och biologi (8,9). Enligt skolans egna uppgifter nådde alla elever de kunskapskrav som minst ska uppnås i svenska. I övriga ämnen nådde mellan 71,0 och 96,8 procent av eleverna kunskapskraven.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1 Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Avstående från ingripande	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Avstående från ingripande	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-14
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

2016-06-14

3 (10)

Dnr 43-2015:8958

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Bäckskolan visar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras. Den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6 är sammantaget låg.

För att öka måluppfyllelsen och höja kunskapsresultaten behöver skolan se till att förbättra förutsättningarna för undervisningen. Det handlar exempelvis om att se till att eleverna i de olika ämnena undervisas av behöriga lärare. Tillsynen visar att lärare bedriver undervisning i ämnen som de inte är behöriga i, trots att en annan tjänstefördelning skulle öka behörighetsgraden.

Vidare visar tillsynen att skolan har brustit i att utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Skolan uppmärksammar elever som riskerar att inte nå målen och ger då omfattande stöd i form av extra anpassningar. Av tillsynen framgår dock att det dröjer allt för länge innan skolan går vidare och utreder behovet av särskilt stöd när dessa anpassningar inte leder till att eleven utvecklas mot kunskapskraven. I några fall har elever inte utretts trots att de fått F i betyg och haft extra anpassningar under flera terminer. Skolinspektionen vill betona vikten av att allt stöd - oavsett om det gäller extra anpassningar eller särskilt stöd - ska utvärderas i förhållande till om eleven utvecklas mot de kunskapskrav som minst ska uppnås.

I samband med tillsynen har rektorn beslutat om förändrade rutiner och arbetssätt för att säkerställa att alla elever utreds för eventuellt behov av särskilt stöd när de, trots extra anpassningarna, inte utvecklas mot kunskapskraven. Skolinspektionen bedömer dessa åtgärder som tillräckliga och avstår därför från ingripande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 14 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

2016-06-14

4 (10)

Dnr 43-2015:8958

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektorn ska se till att lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte ser till att alla lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.

Av ingivna dokument och av intervju med rektorn framgår att det finns lärare som bedriver undervisning för vilken de saknar behörighet. Av skollagen framgår att endast den som är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, och att undantag får göras enbart om behöriga lärare inte finns att tillgå.

Rektorn uppger att det är möjligt att förändra skolans nuvarande organisation så att en större del av undervisningen bedrivs av behöriga lärare. Enligt rektorn fanns det en befintlig tjänstefördelning vid dennes tillträde höstterminen 2015, vilken rektorn valt att inte ändra under pågående läsår. Enligt rektorn kommer dock tjänstefördelningen att göras om till läsåret 2016/17 så att lärarna i så stor utsträckning som möjligt har behörighet för den undervisning de bedriver. Rektorn uppger vidare att skolan av samma skäl annonserar efter tre nya lärare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bäckskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avstående från ingripande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven

2016-06-14

5 (10)

Dnr 43-2015:8958

och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det samma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att skolan har brustit i arbetet med att utreda om elever är i behov av särskilt stöd. Elever har därför riskerat att inte få det särskilda stöd som de behöver för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av intervjuer med rektorn samt representanter för lärarna och elevhälsan, framgår att eleverna ges extra anpassningar när de befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det framgår emellertid att det är oklart när lärare ska anmäla till rektorn, om elever trots dessa anpassningar inte bedöms nå målen. Av ingiven dokumentation framgår att elever som inte nått målen under flera terminer, därför inte har anmälts och utretts om de är i behov av särskilt stöd. Av dokument och uppgifter från rektorn framgår exempelvis att det fanns elever i årskurs 6 vårterminen 2015 som inte hade utretts trots att de sedan fick terminsbetyget F i ämnet. Vidare framgår att flera elever, som fick betyget F i terminsbetyget höstterminen 2015 och som under flera terminer inte bedömts nå målen, ännu inte hade anmälts och utretts vid Skolinspektionens tillsynsbesök i mars 2016.

Av skollagen framgår att lärarna ska anmäla till rektorn när en elev, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare framgår att rektorn då skyndsamt ska utreda elevens behov av särskilt stöd. Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att lärare ska göra en bedömning om en elevs behov av extra anpassningar eller särskilt stöd utifrån en bedömning om eleven utvecklas i riktning mot de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Efter tillsynsbesöket har rektorn meddelat Skolinspektionen att skolan har ändrat sina rutiner för arbetet med särskilt stöd. Enligt den nya rutinen ska anmälan göras till elevhälsoteamet om en elev efter en tid med extra anpassningar, "cirka tre månader", fortfarande inte utvecklas mot kunskapskraven. Det gäller också om det finns särskilda

2016-06-14

6 (10)

Dnr 43-2015:8958

skäl att anta att extra anpassningar inte räcker, till exempel på grund av frånvaro eller psykisk ohälsa. Rektorn, som ingår i elevhälsoteamet, beslutar sedan om en utredning skyndsamt ska påbörjas. Rektorn har också beslutat att det i skolans system för att följa upp enskilda elevers kunskapsutveckling tydligt ska framgå hur länge en elev har haft extra anpassningar. Enligt rektorn är syftet att kunna säkerställa att elever med anpassningar faktiskt utvecklas mot de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till avstående från ingripande

Av utredningen framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna avseende anmälan och utredning om eventuellt behov av särskilt stöd. Bland annat har skolan ändrat sina rutiner för anmälan och utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd. Mot bakgrund av ovanstående och vid en samlad bedömning av omständigheterna bedömer Skolinspektionen att det finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionen avstår därför från ingripande med stöd av 26 kap. 12 § skollagen.

Skolinspektionen förutsätter att rektorn fullföljer det påbörjade arbetet och följer upp att de vidtagna åtgärderna tillämpas på skolenheten samt att de får önskad effekt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Motivering till bedömning av brist

Av intervjuer med elever samt representanter för lärare och elevhälsan framgår att eleverna inte har tillförsäkrats en skolmiljö som präglats av studiero och en stimulerande studiemiljö i alla ämnen. Av intervjuerna framgår att bristen i huvudsak är knuten till specifika ämnen. Enligt skollagen ska eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Enligt förarbetena till skollagens skrivning om studiero (prop. 2009/10:165, sid 319) betonas vikten av en stimulerande studiemiljö för att eleverna ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Rektorn är medveten om problemet och uppger i intervjun att flera åtgärder har vidtagits under läsåret för att tillförsäkra eleverna en stimulerande studiemiljö i alla ämnen.

2016-06-14

7 (10)

Dnr 43-2015:8958

Enligt rektorn har exempelvis resurser i form av extra personal satts in på vissa lektioner i ett ämne. Inför läsåret 2016/17 kommer förstärkningen att omfatta all undervisning i ämnet. Vidare uppger rektorn att lärare får såväl ämnesspecifik som allmän handledning av erfarna kollegor, vilket kommer att fortsätta under nästa läsår. Dessutom har rektorn beslutat om förändringar när det gäller schema och lokaler för att förbättra förutsättningarna för att upprätthålla studieron på de lektioner som varit stökiga.

Rektorn samt representanter för lärare och elevhälsa uppger att de vidtagna åtgärderna har lett till att studiemiljön avsevärt förbättrats, och att eleverna därför generellt sett har studiero. Detta bekräftas av de lektionsbesök som Skolinspektionen genomförde vid tillsynsbesöket.

Motivering till avstående från ingripande

Av utredningen framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna avseende elevernas studiero. Bland annat har extra personal satts in på vissa lektioner, personal har fått handledning och lokal- samt schemaändringar har gjorts. Mot bakgrund av ovanstående och vid en samlad bedömning av omständigheterna bedömer Skolinspektionen att det finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionen avstår därför från ingripande med stöd av 26 kap. 12 § skollagen.

Skolinspektionen förutsätter att rektorn fullföljer det påbörjade arbetet och följer upp att de vidtagna åtgärderna tillämpas på skolenheten samt att de får önskad effekt, det vill säga att eleverna har en stimulerande studiemiljö i alla ämnen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kun-

2016-06-14

8 (10)

Dnr 43-2015:8958

skapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Sundkvist
Avdelningschef

Hans-Göran Arvidsson
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Bäckskolan

2016-06-14

9 (10)

Dnr 43-2015:8958

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-06-14

10 (10)

Dnr 43-2015:8958

Fakta om Bäckskolan

Bäckskolan omfattar förskoleklass med 26 elever och grundskola årskurs 1–6 med 216 elever. En elev är mottagen i grundsärskolan och är integrerad i verksamheten. Skolenheten har en förberedelseklass där en elev är inskriven vid tillsynsbesöket. Huvuddelen av skolans elever har utländsk bakgrund och endast ett fåtal har svenska som modersmål. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.